

LIETUVOS VYRIAUSIOJO ARCHYVARO TARNYBA

LIETUVOS ARCHYVŲ DEPARTAMENTO PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2010 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

2011-02-28 Nr. (1.26) V6-64
Vilnius

I. ĮŽANGA

Lietuvos archyvų departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Lietuvos archyvų departamentas) tokiu pavadinimu veikė iki 2010-12-31. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. gruodžio 15 d. nutarimu Nr. 1786 „Dėl Lietuvos archyvų departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės pavadinimo pakeitimo, Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnybos nuostatų patvirtinimo ir pavedimo Kultūros ministerijai“ (Žin., 2010, Nr. 149-7646) Lietuvos archyvų departamento pavadinimas pakeistas į Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnybą.

Lietuvos archyvų departamento misija – dalyvauti formuojant ir įgyvendinti dokumentų valdymo ir naudojimo srities valstybės politiką, prižiūrėti, kaip laikomasi šią sritį reglamentuojančių teisės aktų, administruoti Nacionalinį dokumentų fondą.

Lietuvos archyvų departamento tikslai ir veiklos kryptys, planuojant 2010 m. veiklą, buvo nustatyti atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos dokumentų ir archyvų įstatymo (Žin., 1995, Nr. 107-2389; 2004, Nr. 57-1982), Valstybės ilgalaikės raidos strategijos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Seimo 2002 m. lapkričio 12 d. nutarimu IX-1187 (Žin., 2002, Nr. 113-5029), Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2008 m. gruodžio 9 d. nutarimu XI-52 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“ (Žin., 2008, Nr. 146-5870), nuostatas. Lietuvos archyvų departamento veikla tiesiogiai priklausė nuo politinių sprendimų.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės programoje numatyta valstybės institucinės sąrangos reforma atsiliepė ir valstybinės archyvų sistemos įstaigų veiklai. Priėmus Lietuvos Respublikos dokumentų ir archyvų įstatymo 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 18 straipsnių, antrojo skirsnio pavadinimo pakeitimo, 9 straipsnio pripažinimo netekusiu galios ir įstatymo priedo papildymo įstatymą (Žin., 2010, Nr. 79-4055), buvo tikimasi greitų struktūrinių pokyčių, tačiau sprendimas dėl Lietuvos archyvų departamento buvo priimtas tik ataskaitinių metų pabaigoje (minėtasis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. gruodžio 15 d. nutarimas Nr. 1786). Tai turėjo tiesioginės įtakos Lietuvos archyvų departamento vykdomai veiklai (teisės aktų projektų rengimui ir pan.) ir personalo sudėties pokyčiams.

Nors 2010 m. planuoti rodikliai iš esmės buvo pasiekti, dėl sumažėjusių asignavimų tiek valstybinės archyvų sistemos įstaigoms, tiek ir kitoms valstybės institucijoms ar įstaigoms teko koreguoti ar persikirstyti suplanuotus darbus. Dėl sumažėjusių biudžeto asignavimų darbo užmokesčiui valstybės archyvai turėjo panaikinti kelias dešimtis pareigybių, todėl darbuotojų atliekamų darbų apimtys gerokai išaugo. Pažymėtina ir tai, kad pastebimai kinta ir valstybės archyvų dokumentų skaitytojų poreikiai: jie pageidauja skaityklose naudotis kompiuteriais, gauti skenuotas saugomų dokumentų kopijas, o tam reikalingos atitinkamos techninės priemonės. Lankytojai pageidauja dokumentų (ypač vaizdo ir garso dokumentų) kopijas gauti internetu, o tam reikalingos duomenų bazės, turinčios sąsają su internetinės rezoliucijos dokumentų skaitmeninėmis rinkmenomis. Dėl sumažėjusio finansavimo valstybės archyvai neturi galimybių atnaujinti

techninės įrangos, ypač specialiosios – ši problema ypač aktuali Lietuvos centriniam valstybės archyvu, saugančiam vaizdo ir garso dokumentus. Dėl to nukenčia archyvų teikiamų paslaugų kokybė, dokumentai tampa sunkiau prieinami. Dėl valstybės archyvams priskirtų įstaigų reorganizavimo, susijusio su valstybės institucinės sąrangos reforma, ir personalo pokyčių ataskaitiniais metais valstybės archyvams teko spręsti iškilusius įstaigų dokumentų tvarkymo ir jų perdavimo valstybės archyvams nesklandumus.

Lietuvos archyvų departamentas atsižvelgė į Europos Tarybos rekomendacijoje (2005/835/EB) dėl prioritetinių veiksmų siekiant Europoje didinti bendradarbiavimą archyvų srityje ir Europos Komisijos pranešime nurodytus prioritetus, taip pat į Europos archyvų grupės pažangos ataskaitoje, pateiktoje Europos Komisijos 2008 m. rugpjūčio 1 d. komunikate (KOM (2008) 500 galutinis), nurodytas gaires. Tačiau galimybes dalyvauti Europos Tarybos, Europos Komisijos įsteigtose struktūrose, kituose tarptautiniuose projektuose varžė finansavimo stygius – neturėdamas galimybių skirti pakankamai lėšų komandiruotėms, Lietuvos archyvų departamentas negalėjo tinkamai atstovauti Lietuvai svarstant su dokumentų ir archyvų valdymo srities kompetencija susijusius klausimus (ES Reglamento 1049/2001 peržiūra, el. procedūrų nustatymas įgyvendinant Paslaugų direktyvą, Europos Komisijos ataskaitos Europos Tarybai dėl archyvų darbo grupės veiklos rengimas, veikla NATO Archyvų komitete ir kt.). Nepaisant šių objektyvių priežasčių, Lietuvos archyvų departamentas siekė plėtoti tarptautinį tarpinstitucinį bendradarbiavimą. 2010-07-15 Druskininkuose buvo pasirašytas susitarimas dėl bendradarbiavimo archyvų srityje tarp Lietuvos archyvų departamento ir Kazachstano Respublikos ryšių ir informacijos ministerijos. Šis susitarimas abiejų šalių archyvų srities specialistams, tyrinėtojams sudarys galimybes laisviau naudotis archyvų fondais, informacijos paieškos sistemomis, keistis informacija, dokumentų kopijomis.

II. VYKDYTA VEIKLA IR PASIEKTI REZULTATAI

Lietuvos archyvų departamento veikla 2010 metais buvo nukreipta į strateginio tikslo – *užtikrinti dokumentų autentiškumą, jų išsaugojimą ir prieinamumą* įgyvendinimą.

Šis tikslas apėmė Lietuvos Respublikos dokumentų ir archyvų įstatyme Lietuvos archyvų departamentui priskirtas veiklos sritis ir nustatytas funkcijas. Valstybės ir savivaldybių institucijų, įstaigų, įmonių veiklos dokumentų valdymo reglamentavimas, vienodos praktikos rengiant, tvarkant ir apskaitant dokumentus formavimas, valstybės ir savivaldybių institucijų, įstaigų, įmonių veiklos dokumentų valdymo priežiūra turi įtakos viešojo sektoriaus subjektų administraciniam gebėjimams, dokumentų išsaugojimui nustatytą laiką, siekiant juridinių asmenų veiklos įrodomumo ir atskaitingumo bei susijusių asmens teisių realizavimo.

Siekdamos nurodytojo strateginio tikslo, valstybinės archyvų sistemos įstaigos vykdė 2 programas: **Nacionalinio dokumentų fondo administravimo programą** (01 01) (programą vykdė Lietuvos archyvų departamentas ir 15 valstybės archyvų); **Archyvų paslaugų specialiąją programą** (01.81) (programą vykdė 15 valstybės archyvų, administravo Lietuvos archyvų departamentas).

Lietuvos archyvų departamento strateginiame veiklos plane numatyti 3 efekto kriterijai, kurie apibrėžė pagrindinių veiklos sričių, reikalingų strateginiam tikslui pasiekti, įgyvendinimo rezultatus:

1. Nacionalinio dokumentų fondo išliekamąją vertę turinčių dokumentų, sukauptų valstybės archyvuose visuomenės poreikiams tenkinti, kiekio padidėjimas (E-01-1).
2. Teisinės bazės ir reikiamos elektroninių dokumentų infrastruktūros sukūrimas (E-01-2).
3. Visuomenei teikiamų paslaugų išplėtimas, sudarius galimybes atlikti informacijos apie valstybės archyvuose saugomus dokumentų fondus paiešką internete (E-01-3).

Strateginiame veiklos plane numatyti rezultatai pagal efekto kriterijus 2010 metais buvo pasiekti atitinkamai: E-01-1 – 100 proc., E-01-2 – 25 proc. (teisinė bazė) / 100 proc. (infrastruktūros

sukūrimas); E-01-3 – 100 proc. Pagal kitus kriterijus rezultatai iš esmės buvo pasiekti, o kai kurie ir viršyti (kriterijų reikšmės pateikiamos 5–10 puslapiuose).

2010 m. vykdytoms programoms finansuoti iš valstybės biudžeto buvo numatyta: Nacionalinio dokumentų fondo administravimo programai (1.1.) – 16008 tūkst. Lt, Archyvų paslaugų specialiajai programai (1.81.), įskaitant patikslinimus – 1107,8 tūkst. Lt. 2010 m. gauta ir panaudota (kasinės išlaidos): Nacionalinio dokumentų fondo administravimo programai vykdyti – 100 proc., Archyvų paslaugų specialiajai programai vykdyti – 75,4 proc (834,9 tūkst. Lt).

E-01-1 kriterijus

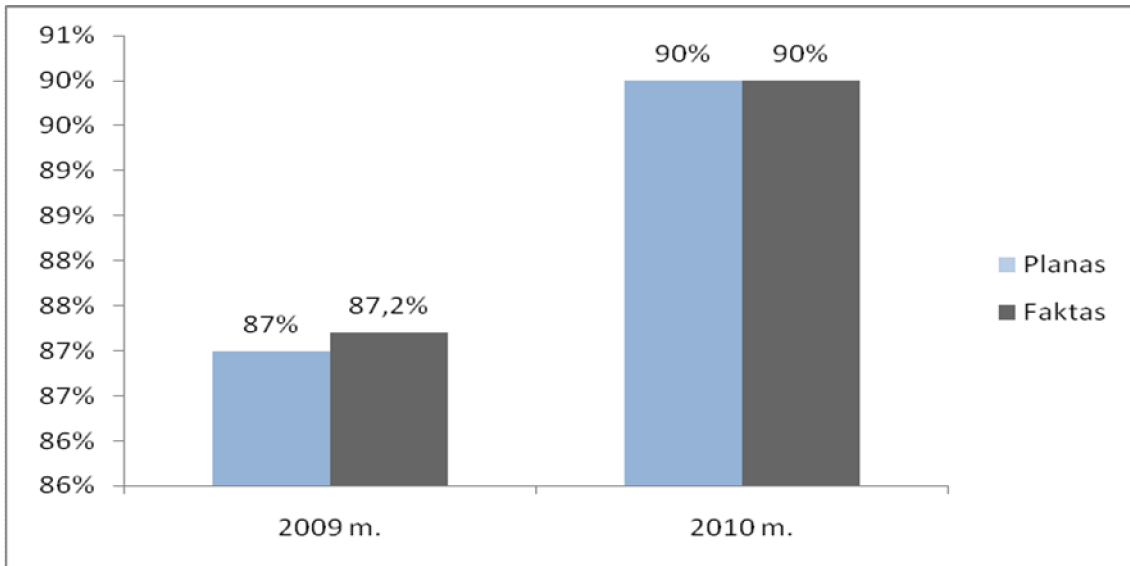
2010 metais buvo planuota, kad Nacionalinio dokumentų fondo išliekamąją vertę turinčių dokumentų, sukauptų valstybės archyvuose, kiekis padidės 1,0 proc. lyginant su 2009 m. Per metus valstybės archyvuose saugomų dokumentų kiekis padidėjo 64062 apsk. vnt. (priimta 53985 apsk. vnt., sutvarkyta 10077 apsk. vnt. iš neaprašytų anksčiau priimtųjų), taigi 2010 m. valstybės archyvai visuomenei pateikė 1 proc. daugiau dokumentų. Rezultatų pagal efekto kriterijų augimas – 100 proc. (2009 m. – 0,9 proc.; 2010 m. – 1 proc.).

E-01-2 kriterijus

Atsiskaitomaisiais metais toliau buvo kuriama teisinė elektroninių dokumentų valdymo bazė ir reikiama elektroninių dokumentų infrastruktūra. Ataskaitiniais metais buvo numatyta 80 proc. pasiekti teisinės bazės parengimo lygį ir panaudoti 60 proc. reikiamai infrastruktūrai sukurti numatytų lėšų. 2010 m. teisinės bazės sukūrimo rodiklis buvo įgyvendintas 25 proc., o elektroninių dokumentų infrastruktūros sukūrimo rodiklio įvykdytas 100 proc. Teisinės bazės kūrimas 2010 m. susijęs su projekto „Elektroninio archyvo infrastruktūros sukūrimas“ įgyvendinimu. Ataskaitiniais metais buvo parengtas ir priimtas jau minėtas Lietuvos Respublikos dokumentų ir archyvų įstatymo 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 18 straipsnių, antrojo skirsnio pavadinimo pakeitimo, 9 straipsnio pripažinimo netekusiu galios ir įstatymo priedo papildymo įstatymas. Šiuo įstatymu, siekiant tobulinti elektroninių dokumentų valdymo reglamentavimą, Lietuvos Respublikos dokumentų ir archyvų įstatymas papildytas elektroninio dokumento sąvoka (2 straipsnio 11 dalis, 12 straipsnio 1 dalies 4 punktas). Gana žemą rodiklio įgyvendinimo procentą (parengtas tik vieno teisės akto pakeitimo projektas iš numatytų 5) lėmė projekto „Elektroninio archyvo infrastruktūros sukūrimas“ įgyvendinimo optimalių sprendimų paieška ir Lietuvos archyvų departamento personalo pokyčiai (darbuotojų skaičiaus sumažėjimas).

E-01-3 kriterijus

Buvo numatyta, jog gerinant visuomenei teikiamų paslaugų kokybę ataskaitiniais metais iki 90 proc. padidės informacijos apie valstybės archyvuose saugomus dokumentų fondus paieškos internete apimtys. Metų planas įvykdytas: internete pateikta informacija apie 90 proc. dokumentų fondų. Per ateinančius metus internete bus pateikta informacija apie visus valstybės archyvų saugomus dokumentų fondus. 2009 m. šio kriterijaus reikšmės buvo tokios: planuota – 87 proc., 2010 m. įvykdyta 90 proc.

Institucijos vykdytos programos

Siekdamas iškelto strateginio tikslo, Lietuvos archyvų departamentas vykdė jau minėtas 2 programas: Nacionalinio dokumentų fondo administravimo programą (01.01) ir Archyvų paslaugų specialiąją programą (01.81).

I. Buvo numatyti šie Nacionalinio dokumentų fondo administravimo programos tikslai:

- pagal kompetenciją užtikrinti dokumentų valdymo ir naudojimo politikos įgyvendinimą (01.01.01);
- užtikrinti Nacionalinio dokumentų fondo kaupimą ir išsaugojimą (01.01.02);
- plėsti prieigos prie Nacionalinio dokumentų fondo galimybes (01.01.03);
- užtikrinti kokybišką valstybinės archyvų sistemos veiklą (01.01.04).

Dokumentų valdymo ir naudojimo politikos įgyvendinimas ir vienodos dokumentų valdymo praktikos formavimas valstybės ir savivaldybių institucijose, įstaigose ir įmonėse buvo vieni iš svarbiausių darbų. Valstybės archyvai vykdė jiems priskirtų įstaigų dokumentų valdymo priežiūrą, teikdami konsultacijas tradicinių ir elektroninių dokumentų valdymo klausimais, o Lietuvos archyvų departamentas rengė su tuo susijusius teisės aktus. Lietuvos archyvų departamento generalinio direktoriaus 2010 m. rugpjūčio 25 d. įsakymu Nr. V-42 buvo patvirtinta Elektroniniu parašu pasirašyto elektroninio dokumento specifikacija MDOC-V1.0. Ši specifikacija nustato elektroniniu parašu pasirašyto kompiuterio skaitomo elektroninio dokumento loginę ir fizinę struktūrą, fizinės struktūros rinkmenų formatus, elektroninių parašų formatus, jų sudarymo bei tikrinimo reikalavimus. Buvo peržiūrėtas ir pakeistas Elektroniniu parašu pasirašyto elektroninio dokumento specifikacijos reikalavimų aprašas, patvirtintas Lietuvos archyvų departamento generalinio direktoriaus 2008 m. spalio 8 d. įsakymu Nr. V-119 (Žin., 2010, Nr. 136-6972).

Apskričių reforma. Buvo parengtas Lietuvos Respublikos dokumentų ir archyvų įstatymo 16 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas, susijęs su apskričių viršininkų administracijų veiklos dokumentų perdavimo sureguliuavimu. Šis projektas buvo integruotas į bendrą Lietuvos Respublikos dokumentų ir archyvų įstatymo 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 18 straipsnių, antrojo skirsnio pavadinimo pakeitimo, 9 straipsnio pripažinimo netekusiu galios ir įstatymo priedo papildymo įstatymą). Lietuvos archyvų departamentas taip pat pagal kompetenciją priėmė sprendimus dėl dokumentų perdavimo procedūrų, teikė reikiamą metodinę pagalbą. Valstybės archyvai įvertino ir perėmė nuolat saugoti daugiau, nei buvo planuota, apskaitos dokumentų.

Elektroninių viešųjų paslaugų plėtra. Toliau buvo kuriama Elektroninio archyvo infrastruktūra, kuri sudarys galimybes užtikrinti oficialių elektroninių dokumentų išsaugojimą ir

autentiškumą. Taip pat pradėta kurti gyventojų aptarnavimo sistema, užtikrinanti tinkamą „vieno langelio“ principo įgyvendinimą valstybinėje archyvų sistemoje.

Įgyvendinant Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008–2012 metų programos įgyvendinimo priemonę (3 lentelė, III skyrius, 30 nuostata, 5 priemonė, eil. Nr. 57), patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 189 (Žin., 2009, Nr.33-1268), buvo parengtas ir priimtas jau minėtas Lietuvos Respublikos dokumentų ir archyvų įstatymo 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 18 straipsnių, antrojo skirsnio pavadinimo pakeitimo, 9 straipsnio pripažinimo netekusiu galios ir įstatymo priedo papildymo įstatymas. Kaip jau buvo minėta, įstatyminis reglamentavimas papildytas elektroninio dokumento sąvoka.

Valstybės archyvų dokumentai plačiai buvo naudojami organizuojant parodas, leidžiant leidinius ar rengiant publikacijas. Parengta ne viena kilnojamoji paroda Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo dvidešimtmečiui paminėti. Dalyvauta rengiant Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos parodą „Berlyno sienos griuvimas: nuo Budapešto iki Vilniaus“, kuri buvo eksponuojama ne tik Lietuvoje, bet ir užsienio šalyse, ir kitas parodas.

Išaugęs susidomėjimas valstybės archyvų saugomais dokumentais skatina daugiau dėmesio skirti informacijos sklaidai. Valstybės archyvuose saugomų dokumentų naudojimas edukaciniais ir švietimo tikslais liudija, jog jie pagrįstai laikomi Europos kultūros paveldo dalimi, todėl siektina, kad kuo didesnė tokių dokumentų dalis būtų prieinama modernių informacinių technologijų priemonėmis.

Ši programa prisidėjo prie Vyriausybės veiklos strategijos nuostatų informacinės ir žinių visuomenės plėtros, valstybės valdymo pertvarkos, kultūros paveldo apsaugos srityse įgyvendinimo.

Šios programos rezultatas vertinamas pagal šiuos rezultato kriterijus:

1. R-01-01-01 *Valstybės ir savivaldybių įstaigų, kuriose yra pagal teisės aktų reikalavimus nesutvarkytų dokumentų, skaičiaus sumažėjimas, tuo pagerinant informacijos prieinamumą (%)*. 2009 m. šis rodiklis siekė 99 proc., 2010 m. pasiektas rezultatas – 100,3 proc.

2. R-01-01-02 *Taikant „vieno langelio“ principą suteiktų administracinių paslaugų kiekis*. Planuotas rezultatas pasiektas 105,9 proc.

3. R-01-02-01 *Bendras valstybės archyvų priimtų ir sutvarkytų dokumentų kiekis (apsk. vnt.)*. Planuotas rezultatas pasiektas – 183 proc.

4. R-01-02-02 *Saugyklų, kuriose užtikrinamas optimalus dokumentų saugojimo režimas, kiekis (%)*. Rezultatas pasiektas 100 proc.

5. R-01-03-01 *Informacinėje sistemoje „Lietuvos archyvų fondų sąvadas“ padidės informacijos apimtys (sukurtų ir papildytų aprašų kiekis)*. Rezultatas pasiektas 99,6 proc.

6. R-01-03-02 *Valstybės archyvuose saugomų suskaitmenintų rašytinių dokumentų kiekis (apsk. vnt., vaizdai)*. Rezultatas pasiektas 95,2 / 124,4 proc.

7. R-01-03-03 *Prieigos prie saugomų dokumentų kompiuterizavimo lygis archyvų skaityklose (%)*. Rezultatas pasiektas 105 proc.

8. R-01-04-01 *Veiklai užtikrinti skirtų asignavimų panaudojimas mažinant išlaidas (% lyginant su praėjusiais biudžetiniais metais)*. Rezultatas pasiektas 100 proc.

PROGRAMOS ĮGYVENDINIMO REZULTATAI

Vertinimo kriterijaus kodas	Vertinimo kriterijus	Metinis planas	Įvykdyta	Įvykdymas, procentais
	Rezultato:			
R-01-01-01	Valstybės ir savivaldybių įstaigų, kuriose yra pagal teisės aktų reikalavimus nesutvarkytų dokumentų, skaičiaus sumažėjimas, tuo	3 %	2,7 %	100,3

	pagerinant informacijos prieinamumą			
	Produkto:			
P-01-01-01-01	Parengta reguliavimo srities teisės norminių aktų	20	20	100
P-01-01-01-02	Parengta išvadų dėl gautų derinti teisės aktų projektų	1000	1196	119,6
P-01-01-01-03	Parengta Lietuvos pozicijų dėl ES dokumentų	15	16	106,7
	Rezultato:			
R-01-01-02	Taikant „vieno langelio“ principą suteiktų administracinių paslaugų kiekis	97 000	102 800	105,9
P-01-01-02-01	Institucijų, įstaigų, įmonių, kuriose prižiūrimas dokumentų valdymas, skaičius	934	943	100,9
P-01-01-02-02	Įvertinta įstaigų kuriamų kompiuterizuotų dokumentų valdymo sistemų	10	15	150
P-01-01-02-03	Įvertinta įstaigų pateiktų derinti apskaitos dokumentų	5500	8725	158,6
P-01-01-02-04	Atlikta institucijų, įstaigų, įmonių dokumentų valdymo patikrinimų	100	95	95
P-01-01-02-05	Konferencijose skaityta pranešimų, vesta seminarų	30	42	140,
	Produkto:			
P-01-01-03-01	Išduota (patikslinta) ar panaikinta licencijų verstis dokumentų tvarkymo ar saugojimo veikla	8	15	188
P-01-01-03-02	Išnagrinėta prašymų išduoti juridinius faktus patvirtinančius dokumentus	45 500	41 013	90,1
	Rezultato:			
R-01-02-01	Bendras valstybės archyvų priimtų ir sutvarkytų dokumentų kiekis (apsk. vnt.)	35000	64 062	183
	Produkto:			
P-01-02-01-01	Priimta sprendimų dėl Nacionalinio dokumentų fondo papildymo	8	9	112,5
P-01-02-01-02	Priimta saugoti dokumentų (apsk. vnt.)	35 000	53 985	154,2
P-01-02-01-03	Restauruota ir konservuota dokumentų lapų	19 000	20 239	106,5
P-01-02-01-04	Pagaminta mikrofilmų kadru	400 000	593 782	148,4
P-01-02-01-05	Priimta saugoti nacionalinių filmų	10	21	210
	Rezultato:			
R-01-02-02	Saugyklų, kuriose užtikrinamas optimalus dokumentų saugojimo režimas, kiekis (%)	29 %	29 %	100
	Produkto:			
P-01-02-02-01	Elektroninio archyvo infrastruktūros sukūrimo projekto įgyvendinimo apimtis (% nuo projekto vertės)	25 %	21 %	84
P-01-02-02-02	Archyvų komplekso pastato Vilniuje, Mindaugo g. 8 rekonstravimo ir priestato statybos projekto įgyvendinimo apimtis (% nuo projekto vertės)	33,6 %	33,6 %	100
	Rezultato:			

R-01-03-01	Informacinėje sistemoje „Lietuvos archyvų fondų sąvadas“ padidės informacijos apimtys (sukurtų ir papildytų aprašų kiekis).	70 300	70 015	99,6
	Produkto:			
P-01-03-01-01	Sukurta ir papildyta informacijos aprašų informacinės sistemos „Lietuvos archyvų fondų sąvadas“ duomenų bazėje (vnt. per metus) fondo ir apyrašo lygmenyje bendrai	2200	3111	141,4
P-01-03-01-02	Išplėsta interneto svetainės turinio apimtis ir lankomumo rodikliai	90 000	100 000	111
	Rezultato:			
R-01-03-02	Valstybės archyvuose saugomų suskaitmenintų rašytinių dokumentų kiekis (apsk. vnt., vaizdai).	20 000/ 1800000	19039/ 2239184	95,2 / 124,4
	Produkto:			
P-01-03-02-01	Suskaitmeninta rašytinių dokumentų (apsk. vnt. per metus)	3000	4483	149,4
P-01-03-02-02	Sukurta skaitmeninių vaizdų (per metus)	280 000	617 547	220,6
	Rezultato:			
R-01-03-03	Prieigos prie saugomų dokumentų kompiuterizavimo lygis archyvų skaityklose (%)	4 %	4,2 %	105
	Produkto:			
P-01-03-03-01	Parengta parodų, iš jų virtualių	18/5	49/8	272,2/ 160
P-01-03-03-02	Dokumentų skaitytojų apsilankymų skaičius	31 000	35536	114,6
P-01-03-03-03	Įrengta kompiuterizuotų darbo vietų archyvų skaityklose (iš viso)	13	15	115,4
	Rezultato:			
R-01-04-01	Veiklai užtikrinti skirtų asignavimų panaudojimas mažinant išlaidas (% lyginant su praėjusiais biudžetiniais metais)	19,9 %	19,9 %	100
	Produkto:			
P-01-04-01-01	Išanalizuota ir patvirtinta pavaldžių įstaigų metų veiklos planų (jų pakeitimų)	15	15	100
P-01-04-01-02	Išanalizuota ir įvertinta pavaldžių įstaigų ataskaitų (pusmečio ir metų)	30	15	50
P-01-04-01-03	Parengta vidaus teisės aktų	3000	2941	98
P-01-04-01-04	Kvalifikaciją kėlusią valstybės tarnautojų ir darbuotojų skaičius	200	304	152

Nepasiektos rezultato ir produkto kriterijų reikšmės:

Rezultato kriterijaus R-01-03-01 *Informacinėje sistemoje „Lietuvos archyvų fondų sąvadas“ padidės informacijos apimtys (sukurtų ir papildytų aprašų kiekis)* reikšmė pasiekta 99,6 proc. dėl informacinės sistemos techninių kliūčių.

Produkto kriterijaus P-01-01-02-04 *Institucijų, įstaigų, įmonių dokumentų valdymo patikrinimų atlikta* reikšmė pasiekta 95 proc. dėl asignavimų valstybės archyvams sumažinimo ir personalo pokyčių.

Produkto kriterijaus P-01-01-03-02 *Išnagrinėta prašymų išduoti juridinius faktus patvirtinančius dokumentus* reikšmė pasiekta 90,1 proc., nes mažiau asmenų kreipėsi į valstybės archyvus dėl pažymų išdavimo.

Produkto kriterijaus P-01-02-02-01 *Elektroninio archyvo infrastruktūros sukūrimo projekto įgyvendinimo apimtis (% nuo projekto vertės)* planuota reikšmė pasiekta 84 proc. dėl užsitęsusių viešojo pirkimo procedūrų (projektas finansuojamas Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšomis).

Rezultato kriterijaus R-01-03-02 Valstybės archyvuose saugomų skaitmenintų rašytinių dokumentų kiekis (apsk. vnt., vaizdai) reikšmė pasiekta 95,2 / 124,4 proc., nes skenuojamų apskaitos vienetų apimtis (pvz., lapų kiekis) nėra vienoda, o tai turi įtakos apskaitos vienetų ir vaizdų santykiui. Vertinant šį rezultatą svarbesnė skaitmenintų vaizdų reikšmė, kuri viršijo numatytus rodiklius.

Produkto kriterijaus P-01-04-01-02 *Išanalizuota ir įvertinta pavaldžių įstaigų ataskaitų (pusmečio ir metų)* reikšmė pasiekta 50 proc., nes valstybės archyvai nerengė 2010 m. I pusmečio veiklos ataskaitų ir jos nebuvo vertinamos.

Produkto kriterijaus P-01-04-01-03 *Parengta vidaus teisės aktų reikšmė* pasiekta 98 proc., nes dėl finansavimo stokos valstybės archyvai panaikino kelias dešimtis pareigybių, o tai turėjo įtakos vidaus teisės aktų rengimo apimtims.

Viršytos rezultato ir produkto kriterijų reikšmės (kurios pasiektos 150 ir daugiau procentų):

Produkto kriterijaus P-01-01-02-02 *Įvertinta įstaigų kuriamų kompiuterizuotų dokumentų valdymo sistemų pasiekta reikšmė* 150 proc. dėl didesnio nei planuota sistemų derinimo poreikio, taip pat ir dėl sistemų pertvarkymo diegiant elektroninių dokumentų valdymo funkcionalumą. Tai susiję su Elektroniniu parašu pasirašyto elektroninio dokumento specifikacijos ADOC-V1.0, patvirtintos Lietuvos archyvų departamento generalinio direktoriaus 2009 m. rugsėjo 7 d. įsakymu Nr. V-60 (Žin., 2009, Nr. 108-4574), taikymu.

Produkto kriterijaus P-01-01-02-03 *Įvertinta įstaigų pateiktų derinti apskaitos dokumentų reikšmė* pasiekta 158,6 proc. dėl valstybės archyvams pateiktų apskaitos dokumentų padidėjusio kiekio, kuriam įtakos iš dalies turėjo tai, kad 2010 m. reorganizuotos valstybės archyvams priskirtos įstaigos perdavė nuolat saugoti didelį kiekį dokumentų, o juos perduodant rengiami apskaitos dokumentai, atrinktų naikinti dokumentų (bylų) aktai.

Produkto kriterijaus P-01-01-03-01 *Išduota (patikslinta) ar panaikinta licencijų verstis dokumentų tvarkymo ar saugojimo veikla* reikšmė pasiekta 188 proc., nes atsižvelgiant į iki 2010 m. gruodžio 31 d. galiojusį teisinį reglamentavimą buvo pateikta daugiau juridinių asmenų prašymų išduoti licencijas.

Produkto kriterijaus P-01-02-01-02 *Priimta saugoti dokumentų* (apsk. vnt.) reikšmė pasiekta 154,2 proc., nes dėl 2010 m. įvykdytos reformos likviduotos apskričių administracijos perdavė didesnę dokumentų kiekį, nei buvo planuota.

Rezultato kriterijaus R-01-02-01 *Bendras valstybės archyvų priimtų ir sutvarkytų dokumentų kiekis (apsk. vnt.)* reikšmė pasiekta – 183 proc., nes buvo sutvarkyta daugiau nei planuota rašytinių, vaizdo ir garso dokumentų.

Produkto kriterijaus P-01-02-01-05 *Priimta saugoti nacionalinių filmų* reikšmė pasiekta 210 proc., nes vietoj numatytų 10 filmų toliau saugoti į Lietuvos centrinį valstybės archyvą buvo perduotas 21 nacionalinis filmas.

Produkto kriterijaus P-01-03-02-02 *Sukurta skaitmeninių vaizdų (per metus)* reikšmė pasiekta 220,6 proc., nes daugiau nei planuota skaitmeninių vaizdų skaitmenino Lietuvos centrinis valstybės archyvas, taip pat 21 000 skaitmeninių vaizdų perdavė Lietuvos genealogų draugija.

Produkto kriterijaus P-01-03-03-01 *Parengta parodų, iš jų virtualių* reikšmė pasiekta 272,2 / 160 proc., nes valstybės archyvai aktyviai dalyvavo kitų kultūros institucijų organizuojamų parodų rengime, teikė dokumentus ir jų aprašus.

Produkto kriterijaus P-01-04-01-04 *Kvalifikaciją kėlusių valstybės tarnautojų ir darbuotojų skaičius* reikšmė pasiekta 152 proc., nes buvo pradėtas vykdyti projektas „Valstybinės archyvų sistemos darbuotojų mokymai“, finansuojamas Europos struktūrinių fondų lėšomis.

PROGRAMOS ASIGNAVIMŲ PANAUDOJIMAS

Asignavimai	Patvirtinti (patikslinti) asignavimai, tūkst. Lt	Panaudoti asignavimai, tūkst. Lt	Asignavimų panaudojimas, procentais
Iš viso asignavimų programai	16008,0	16007,7	100
Iš jų pagal finansavimo šaltinius:			
Iš jo:			
1.1. bendrojo finansavimo lėšos			
1.2. ES ir kitos tarptautinės paramos lėšos			
1.3. Specialiųjų programų lėšos ir pajamų įmokos			
2. Kiti šaltiniai			

II. Archyvų paslaugų specialiosios programos tikslas – patenkinti vartotojų poreikius: teikti įstatymų nustatytas mokamas paslaugas. Pagrindinis šios programos uždavinys – užtikrinti kokybiškų paslaugų teikimą.

Šios programos rezultatas vertinamas pagal kriterijų *vartotojų pageidaujamų paslaugų patenkinimas (%)*. 2009 m. šis rodiklis siekė 99 proc., 2010 m. pasiektas planuotas rezultatas – suteikta 101,5 proc. planuotų paslaugų. Bendras paslaugų vartotojų skaičius – 22 571, vartotojams suteikta paslaugų už 675 tūkst. Lt.

2010 m. buvo vykdomi 3 bendri tęstiniai projektai su užsienio partneriais: projektas su Jutos (JAV) genealogų draugija, projektas su Žydų tautos istorijos centriniu archyvu (Izraelis) ir bendras projektas su Stanfordo universiteto Huverio institutu (JAV). Pagal projektų partnerių užsakymus suteikta paslaugų už 76,2 tūkst. Lt. Planuotas projektas su Lenkijos Tautos atminties institutu dėl dokumentų kopijavimo nebuvo įgyvendinamas (instituto vadovybė žuvo lėktuvo katastrofoje, todėl bendradarbiavimo sutartis nebuvo pasirašyta).

Lėšos, gautos įgyvendinant šias programas ir teikiant mokamas paslaugas, panaudotos dokumentų saugojimui užtikrinti, duomenų bazėms kurti ir plėsti, kad teikiamos paslaugos būtų kokybiškesnės ir atitiktų visuomenės poreikius.

Šios programos lėšomis buvo išlaikomos 9 pareigybės Archyvų paslaugų specialiosios programos uždavinio priemonėms įgyvendinti.

PROGRAMOS ĮGYVENDINIMO REZULTATAI

Vertinimo kriterijaus kodas	Vertinimo kriterijus	Metinis planas	Įvykdyta	Įvykdymas, procentais
	Rezultato:			
R-01-81-01	Vartotojų pageidaujamų paslaugų patenkinimas	99 %	100,5 %	101,5
	Produkto:			
P-01-81-01-01	Paslaugų vartotojų skaičius	22000	22 571	102,6
P-01-81-01-02	Suteiktų paslaugų vertė (tūkst. Lt)	908	675	74,3

Nepasiekta produkto kriterijaus reikšmė:

Produkto kriterijaus P-01-81-01-02 *Suteiktų paslaugų vertė (tūkst. Lt)* reikšmė pasiekta 74,3 proc., nes valstybės archyvai suteikė mažiau mokamų paslaugų, o kartu ataskaitiniais metais gauta mažiau nei planuota lėšų už suteiktas mokamas paslaugas, įgyvendinant bendrus projektus su užsienio partneriais.

PROGRAMOS ASIGNAVIMŲ PANAUDOJIMAS

Asignavimai	Patvirtinti (patikslinti) asignavimai, tūkst. Lt	Panaudoti asignavimai, tūkst. Lt	Asignavimų panaudojimas, procentais
Iš viso asignavimų programai	908,0	834,9	91,9
Iš jų pagal finansavimo šaltinius:			
Iš jo:			
2.1. bendrojo finansavimo lėšos			
2.2. ES ir kitos tarptautinės paramos lėšos			
2.3. Specialiųjų programų lėšos ir pajamų įmokos	908,0	834,9	91,9
3. Kiti šaltiniai			

III. TARPINSTITUCINIO VEIKLOS PLANO ĮGYVENDINIMO REZULTATAI

Tarpinstitucinių programų Lietuvos archyvų departamentas 2010 m. nekoordinavo.

Tarpinstitucinės programos ir strategijos, kurias įgyvendinant dalyvavo Lietuvos archyvų departamentas:

1. Į Viešojo administravimo plėtros iki 2010 metų strategijos įgyvendinimo 2007–2010 metų priemonių planą, kurį koordinuoja Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija, įtraukta Lietuvos archyvų departamento įgyvendinta priemonė „5.2.3. sukurti elektroninių dokumentų perdavimo ir ilgalaikio bei nuolatinio saugojimo valstybės archyvuose infrastruktūrą ir asmenų informacinius poreikius atitinkančią prieigą prie Nacionalinio dokumentų fondo informacijos“. Ši priemonė įgyvendinama vykdant projektą „Elektroninio archyvo infrastruktūros sukūrimas“. Įgyvendinant projektą 2010 m. buvo kuriami dokumentų valdymo priežiūros, elektroninių dokumentų perdavimo ir saugojimo bei aprašų publikavimo funkcionalumai (buvo priimti ir patvirtinti I iteracijos rezultatai).

2. Lietuvos centrinis valstybės archyvas, tiesiogiai atsakingas už Lietuvos kultūros paveldo skaitmeninimo, skaitmeninio turinio saugojimo ir prieigos strategijos įgyvendinimo priemonių 2009–2013 m. plane numatytos priemonės 2.1.2 *Sukurti Lietuvos dokumentinio kino archyvą ir prieigą prie jo internete*, nuo 2010 m. gegužės 3 d. įgyvendina projektą „Lietuvos dokumentinis kinas internete (e-kinas)“ (pagal Europos Sąjungos remiamos 2007–2013 m. Ekonomikos augimo veiksmų programos 3 prioriteto „Informacinė visuomenė visiems“ priemonę „Lietuvos kultūra informacinėje visuomenėje“). Projekto tikslas – sudaryti sąlygas Lietuvos centriniame valstybės archyve sukaupto dokumentinio kino paveldo išsaugojimui ir sklaidai, užtikrinant nuolatinę viešą prieigą internetu.

3. Vykdydamas programos 01 01 priemones „Archyvuose esančių išskirtinę vertę turinčių dokumentų (kultūros vertybių) sąrašų pildymas“ ir „Archyvų komplekso pastato Vilniuje,

Mindaugo g. 8 rekonstravimas ir priestato statyba“ Lietuvos archyvų departamentas dalyvavo įgyvendinant Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos koordinuojamą programą „Kultūros paveldo apsauga ginkluotų konfliktų ir kitų ekstremalių situacijų atvejais“. Įgyvendinant Kultūros paveldo apsaugos ginkluotų konfliktų ir kitų ekstremalių situacijų atvejais programos įgyvendinimo priemonių plane, patvirtintame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. rugšėjo 5 d. nutarimu Nr. 845, įrašytas analogiškas priemonės, buvo vertinami valstybės archyvų siūlymai dėl dokumentų įrašymo į Lietuvos valstybės archyvuose saugomų išskirtinę vertę turinčių dokumentų sąrašus, taip pat buvo analizuojami patikslinti ir papildyti sąrašai ir siūlomų įrašyti dokumentų anotacijos. Buvo tęsiamas ir archyvų komplekso pastato, kuriame numatyta saugoti į sąrašą įtrauktus išskirtinę vertę turinčius dokumentus, rekonstrukcijos projekto įgyvendinimas.

4. Įgyvendinant Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo dvidešimtmečio paminėjimo renginių planą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. sausio 20 d. nutarimu Nr. 83 (Žin., 2010, Nr.11-538), buvo parengta kilnojamoji paroda, skirta Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo dvidešimtmečiui paminėti. Parodą organizavo Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija, Lietuvos centrinis valstybės archyvas ir Lietuvos nacionalinis muziejus, ją rengiant dalyvavo Lietuvos valstybės naujasis archyvas ir Lietuvos ypatingasis archyvas. Paroda buvo atidaryta Vyriausybės rūmuose vasario 24 d. Ministro Pirmininko susitikimo su Lietuvos mokinių parlamento ir Moksleivių sąjungos atstovais metu. Nuo 2010 m. kovo mėn. paroda eksponuojama įvairiose Lietuvos mokyklose.

TARPINSTITUCINIO VEIKLOS PLANO ASIGNAVIMŲ PANAUDOJIMAS

Tarpinstitucinės programos ir strategijos, kurias įgyvendinant dalyvavo Lietuvos archyvų departamentas ir asignavimų panaudojimas ataskaitiniais metais:

Tikslo, uždavinio ir priemonės pavadinimas	Patvirtinti (patikslinti) asignavimai, tūkst. litų	Panaudoti asignavimai, tūkst. litų	Asignavimų panaudojimas, procentais	Priemonę įgyvendinanti institucija
01.01.02 Užtikrinti Nacionalinio dokumentų fondo kaupimą ir išsaugojimą 01.01.02.02 Modernizuoti ir plėsti valstybės archyvų saugyklas, gerinant dokumentų saugojimo ir prieinamumo sąlygas 01.01.02.02.01 Elektroninio archyvo infrastuktūros sukūrimo projekto, finansuojamo ES lėšomis, administravimas	2252398,87	2252398,87	100	Lietuvos archyvų departamentas (nuo 2011-01-01 Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnyba)
01.01.03 Plėsti prieigos prie Nacionalinio dokumentų fondo galimybes 01.01.03.02 Kurti saugomų dokumentų skaitmeninį turinį 01.01.03.02.03 Lietuvos dokumentinio kino skaitmeninio archyvo ir prieigos prie jo internete sukūrimas,				Lietuvos centrinis

įgyvendinant ES lėšomis finansuojamą projektą	78566,03	78566,03	100	valstybės archyvas
01.01.02 Užtikrinti Nacionalinio dokumentų fondo kaupimą ir išsaugojimą 01.01.02.02 Modernizuoti ir plėsti valstybės archyvų saugyklas, gerinant dokumentų saugojimo ir prieinamumo sąlygas 01.01.02.02.02 Archyvų komplekso pastato Vilniuje, Mindaugo g. 8 rekonstravimas ir priestato statyba	1957 000,00	1957 000,00	100	Lietuvos archyvų departamentas (nuo 2011-01-01 Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnyba)
01.01.03 Plėsti prieigos prie Nacionalinio dokumentų fondo galimybes 01.01.03.03 Visapusiškai skatinti visuomenės domėjimąsi dokumentiniu paveldu, užtikrinti teisės susipažinti su saugomais dokumentais realizavimą 01.01.03.03.03 Dalyvavimas edukaciniuose ir kultūriniuose projektuose, susitikimų, ekskursijų, kitų renginių organizavimas populiarinant dokumentinį paveldą	10 000,00	8000,00	80	Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija, Lietuvos centrinis valstybės archyvas ir Lietuvos nacionalinis muziejus
Iš viso asignavimų planui	4297964,90	4295964,90	99,9	
Iš jų pagal finansavimo šaltinius:				
1. Lietuvos Respublikos valstybės biudžetas:	1967000,00	1965000,00	99,9	
1.1. iš jo: bendrojo finansavimo lėšos				
1.2. ES ir kitos tarptautinės paramos lėšos	2330964,90	2330964,90	100	
1.3. specialiųjų programų lėšos ir pajamų įmokos				
2. Kiti šaltiniai				

1. Viešojo administravimo plėtros iki 2010 metų strategijos įgyvendinimo 2007–2010 metų priemonių planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. lapkričio 6 d. nutarimu Nr. 1097. Kodas – 0330. Įgyvendinimo laikotarpis– 2007–2010 m. Koordinuojanti institucija – Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija. Ši priemonė įgyvendinama vykdant projektą „Elektroninio archyvo infrastruktūros sukūrimas“ pagal ekonomikos augimo veiksmų programos prioriteto „Informacinė visuomenė visiems“ įgyvendinimo priemonę „Sąveikumas“, finansuojamą Europos Sąjungos lėšomis. Projekto veiklų įgyvendinimo trukmė – nuo 2009-05-01

iki 2011-10-31, projektui skirtas finansavimas – 11766939,00 Lt, 2010 m. panaudota 2252398,87 Lt.

2. Lietuvos kultūros paveldo skaitmeninimo, skaitmeninio turinio saugojimo ir prieigos strategija, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. gegužės 20 d. nutarimu Nr. 493. Kodas – 1500. Įgyvendinimo laikotarpis – 2009–2013 m. Koordinuojanti institucija – Lietuvos Respublikos kultūros ministerija.

Priemonę įgyvendina Lietuvos centrinis valstybės archyvas, kuris nuo 2010 m. gegužės 3 d. vykdo projektą „Lietuvos dokumentinis kinas internete (e-kinas)“ (pagal Europos Sąjungos remiamos 2007–2013 m. Ekonomikos augimo veiksmų programos 3 prioriteto „Informacinė visuomenė visiems“ priemonę „Lietuvos kultūra informacinėje visuomenėje“). Ši priemonė įgyvendinama pagal Lietuvos kultūros paveldo skaitmeninimo, skaitmeninio turinio saugojimo ir prieigos strategijos įgyvendinimo priemonių 2009–2013 m. plane numatytą priemonę 2.1.2 *Sukurti Lietuvos dokumentinio kino archyvą ir prieigą prie jo internete*. Projekto veiklų įgyvendinimo trukmė – nuo 2010-05-03 iki 2012-10-31, projektui skirtas finansavimas – 9410343,73 Lt. 2010 m. panaudota 78566,03 Lt.

3. Kultūros paveldo apsaugos ginkluotų konfliktų ir kitų ekstremalių situacijų atvejais programos įgyvendinimo priemonių planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. rugsėjo 5 d. nutarimu Nr. 845. Įgyvendinimo laikotarpis – 2006–2010 m. Koordinuojanti institucija – Lietuvos Respublikos kultūros ministerija.

Lietuvos archyvų departamentas dalyvavo įgyvendinant šios programos 01 01 priemones „Archyvuose esančių išskirtinę vertę turinčių dokumentų (kultūros vertybių) sąrašų pildymas“ ir „Archyvų komplekso pastato Vilniuje, Mindaugo g. 8 rekonstravimas ir priestato statyba“. Projekto „Archyvų komplekso pastato Vilniuje, Mindaugo g. 8 rekonstravimas ir priestato statyba“ įgyvendinimo trukmė – nuo 2008-09-09 iki 2014-12-31, projektui skirtas finansavimas – 31 330 000 Lt. 2010 m. panaudota 1957 000 Lt. Iš viso įsisavinta 33,6 proc. nuo projekto įgyvendinimo apimties.

4. Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo dvidešimtmečio paminėjimo renginių planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. sausio 20 d. nutarimu Nr. 83. Įgyvendinimo laikotarpis – 2010 m.

Vykdam šį projektą parengta kilnojamoji paroda, skirta Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo dvidešimtmečiui paminėti. Parodą organizavo Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija, Lietuvos centrinis valstybės archyvas ir Lietuvos nacionalinis muziejus. Projekto įgyvendinimo trukmė – nuo 2010-01-29 iki 2010-02-24, projektui įgyvendinti skirta 10 000 Lt., iš jų panaudota 8000 Lt.

IV. PLANUOJAMO LAIKOTARPIO VEIKLOS PRIORITETAI

Nurodant planuojamo laikotarpio (vienų metų) asignavimų valdytojo prioritetus, kurie numatomi įvertinus Lietuvos archyvų departamento ir valstybės archyvų vykdytas programas ir pasiektus rezultatus, paminėtina, kad nuo 2011-01-01 veikiančios Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnybos norimi pasiekti pokyčiai sietini su ankstesniųjų tęstinumu, o kartu ir naujų prioritetų įgyvendinimu.

Išskirtini šie planuojamo laikotarpio veiklos prioritetai:

1. *Valdymo srities reglamentavimo pakeitimai*. Dėl pasikeitusių ES ir Lietuvos Respublikos teisės aktų, valstybės valdymo reformos iškyla būtinybė suderinti nuolatinio dokumentų valdymo srities teisinę bazę su galiojančiais įstatymais ir ES teisės aktais, ypatingą dėmesį skiriant teisės aktams, susijusiems su elektroninių dokumentų valdymu viešojo sektoriaus institucijose. Šie teisės aktai turi užtikrinti palankią terpę e. vyriausybės projektams plėtoti ir praplėsti galimybes teikti elektronines paslaugas gyventojams ir verslo subjektams. Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnyba numato peržiūrėti daugelį savo reguliavimo srities teisės norminių

aktų, o vienas svarbiausių šios srities prioritetų – teisinių ilgalaikio (ne tik nuolatinio) elektroninių dokumentų saugojimo sąlygų sudarymas parengiant siūlymus dėl Dokumentų ir archyvų įstatymo pakeitimo įstatymo bei šiuo aspektu įvertinant galiojančių teisės aktų keitimo poreikį.

2. *Fizinio dokumentų išsaugojimo užtikrinimas.* Atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos dokumentų ir archyvų įstatymo 15 straipsnio 2 dalies nuostatą, kad dokumentai iš institucijų ir įstaigų turi būti perduoti valstybės archyvams per 20 metų po jų sudarymo, tebelieka aktuali valstybinės archyvų sistemos problema – saugyklų plotų plėtra. Pagal ataskaitų duomenis, įstaigos, kurių valdymo priežiūrą atlieka valstybės archyvai, turi perduoti saugoti į valstybės archyvus daugiau kaip 21 tiesinį kilometrą (21138,2 tiesinių metrų) nuolatinio saugojimo dokumentų tradicinėje (popierinėje) laikmenoje. Dėl sumažinto finansavimo saugyklų plėtra neplanuojama, tačiau būtinybė užtikrinti bent minimalius dokumentų saugojimo mikroklimato reikalavimus išlieka.

3. *Elektroninių dokumentų ilgalaikio saugojimo valstybės archyvuose infrastruktūros sukūrimas.* 2010 metais toliau buvo vykdomas projektas „Elektroninio archyvo infrastruktūros sukūrimas“, kuriam įgyvendinti buvo gauta 2007–2013 m. ES struktūrinių fondų parama pagal Ekonomikos augimo veiksmų programos 3 prioriteto „Informacinė visuomenė visiems“ įgyvendinimo priemonę Nr. VP2-3.1-IVPK-06-V „Sąveikumas“. Įgyvendinus šį projektą bus sukurta reikiama materialinė bazė, kuri sudarys galimybes išsaugoti autentiškus elektroninius ilgalaikio ir nuolatinio saugojimo dokumentus nustatytą laiką, paskatins įstaigas kurti elektroninius dokumentus ir suteiks galimybes modernizuoti valstybės ir savivaldybių institucijų bei įstaigų darbą, optimizuoti patį viešojo administravimo procesą. Ši priemonė atitinka Valstybės ilgalaikės raidos strategiją, patvirtintą Lietuvos Respublikos Seimo 2002 m. lapkričio 12 d. nutarimu Nr. IX-1187.

Svarbu paminėti, kad šis prioritetas sietinas su dokumentų tvarkymo ir (ar) saugojimo paslaugų licencijavimu, nes pastebimas poreikis teikti elektroninių dokumentų tvarkymo ir saugojimo paslaugas privatiems juridiniams asmenimis, o tai skatina peržiūrėti galiojančius teisės aktus ir pagal kompetenciją juos keisti.

4. *Piliečių poreikio gauti juridinius faktus patvirtinančius dokumentus patenkinimas, administracinių paslaugų teikimo gerinimas.* Didelių darbo ir laiko sąnaudų ir toliau reikalauja fizinių ir juridinių asmenų prašymų išduoti juridinius faktus patvirtinančius dokumentus skaičius – piliečių poreikis pagrįsti savo teises dokumentais išlieka didelis. Didelę šių prašymų dalį valstybės archyvams pateikia valstybinės institucijos ir įstaigos.

2010 metais pradėtas vykdyti projektas „Integrali administracinių paslaugų sistema“ (pagal 2007–2013 m. Žmoniškųjų išteklių plėtros veiksmų programos 4 prioriteto „Administracinių gebėjimų stiprinimas ir viešojo administravimo efektyvumo didinimas“ priemonę VP1-4.3-VRM-01-V „Viešųjų paslaugų kokybės iniciatyvos“). Įgyvendinus šį projektą bus įdiegta integrali administracinių paslaugų informacinė sistema, kuri sudarys galimybes vykdyti archyvuose saugomų dokumentų judėjimo apskaitą jų naudojimo metu ir užtikrins, kad į pateiktus prašymus būtų atsakoma laiku, teisės aktų nustatytais terminais. Projekto įgyvendinimas Lietuvos valstybinėje archyvų sistemoje sudarys galimybę pateikti prašymus internetu ar bet kurioje valstybinės archyvų sistemos įstaigoje ir gauti juridinius faktus patvirtinančius dokumentus ar kitą įstatymų nustatytą informaciją vartotojui priimtina valstybinės archyvų sistemos įstaigos padalinyje. Projektas atitinka Viešojo administravimo plėtros iki 2010 m. strategijos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. balandžio 28 d. nutarimu Nr. 488, 65.1 tikslą ir 65.1.4 uždavinį, nes jo metu įdiegtas „vieno langelio“ principas sudarys prielaidas pagerinti valstybinės archyvų sistemos įstaigų teikiamų viešųjų paslaugų kokybę. Projektas atitinka šios strategijos įgyvendinimo priemonių plano 1.3.29 punktą ir yra įtrauktas į Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2009 m. kovo 18 d. įsakymu Nr. 1V-111 patvirtintą 1.3.29 punkte nurodytos priemonės įgyvendinimo projektų ir jų vykdytojų sąrašą. Projekto įgyvendinimo trukmė – nuo 2010-02-10 iki 2013-02-10. Visa projekto suma – 2 400 000,00 Lt. 2010 m. skirtas finansavimas – 203 341,94 Lt, panaudota 118 933,57 Lt.

5. *Valstybinės archyvų sistemos darbuotojų administracinių gebėjimų stiprinimas*. 2010 metais pradėtas įgyvendinti projektas „Valstybinės archyvų sistemos darbuotojų mokymai“ (pagal Europos Sąjungos remiamos Žmogiškųjų išteklių plėtros veiksmų programos 4 prioriteto „Administracinių gebėjimų stiprinimas ir viešojo administravimo efektyvumo didinimas“ įgyvendinimo priemonę VP1-4.1-VRM-03-V „Valstybės institucijų ir įstaigų dirbančiųjų kvalifikacijos tobulinimas“), kurio tikslas – sustiprinti valstybinės archyvų sistemos įstaigų darbuotojų administracinius gebėjimus, gilinant jų bendrųjų įgūdžių žinias bei kompetenciją informacinių technologijų panaudojimo ir dokumentų perkėlimo į elektroninę erdvę srityse.

Projekto metu 300 valstybinės archyvų sistemos darbuotojų bus pasiūlyti kompiuterinio raštingumo ugdymo kursai, 100 darbuotojų – anglų kalbos kursai, 200 darbuotojų turės galimybę įgyti išsamių žinių apie elektroninių dokumentų valdymo ir tvarkymo principus, el. dokumento sandaros ypatumus, elektroninio parašo naudojimą. Projekto vykdymo metu 40 vadovaujančiojo lygmens darbuotojų bus sudarytos galimybės tobulinti savo kompetenciją ir ugdyti vadovo įgūdžius. Projekto įgyvendinimo trukmė – nuo 2010-02-10 iki 2012-02-10. Visa projekto suma – 2 045 344,00 Lt. 2010 m. skirtas finansavimas – 564 184,72 Lt, panaudota 419 235,28 Lt.

6. *Valstybės archyvų saugomų dokumentų skaitmeninimas ir sklaida*.

Nuo 2008 metų rudens Lietuvos centrinis valstybės archyvas dalyvauja projekte „Europos filmų tinklas“ (*European Film Gateway, EFG*). Šis projektas – Europos komisijos inicijuotos *eContentplus* 2007 programos „Geros patirties skaitmeninių bibliotekų tinklai“ dalis, finansuojama iš *eContentplus* programos fondų. 2010 m. veikla buvo tęsiama. Įgyvendinant projektą buvo rengiami kino dokumentų kolekcijų aprašai ir dokumentų aprašai su metaduomenimis, kino dokumentų skaitmeniniai vaizdai žymimi vandens ženklais, dalyvauta projekto viešinimo veikloje, projekto partnerių susitikimuose, darbo grupių veikloje.

Valstybės archyvuose saugomų dokumentų skaitmeninimas ir skaitmenintų vaizdų prieinamumo užtikrinimas (internetu ar kitais būdais) išskiriamas kaip viena naujų prioritetinių sričių. Pažymėtina, kad valstybės archyvai jau yra suskaitmeninę nemažai didžiausių paklausą turinčių dokumentų, tačiau dėl techninės įrangos trūkumo nėra užtikrintas skaitmenintų vaizdų prieinamumas.